

Lag om ansvarighet för radiotaltidningar;

SFS 1981: 509

Utkom från trycket
den 18 juni 1981

utfärdad den 4 juni 1981.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

1 § Denna lag gäller yttrandefriheten i sådana radiotaltidningar som avses i lagen (1981: 508) om radiotaltidningar.

I frågor som inte behandlas i denna lag gäller vad som föreskrivs i andra författningar.

2 § Missbruk av yttrandefriheten i en radiotaltidning medför ansvar och skadeståndsskyldighet endast när gärningen innefattar yttrandefrihetsbrott. Vad som har sagts nu gäller också förverkande av egendom och annan särskild rättsverkan av brott.

Med yttrandefrihetsbrott avses i denna lag framställningar eller offentliggöranden som enligt 7 kap. 4 eller 5 § tryckfrihetsförordningen skulle ha varit att anse som tryckfrihetsbrott, om gärningen hade begåtts genom en tryckt skrift. Yttrandefrihetsbrott föreligger endast om radiotaltidningen har blivit sänd.

3 § Bestämmelser i brottsbalken eller i annan lag om påföljd för de brott, som avses i 7 kap. 4 och 5 §§ tryckfrihetsförordningen, eller om förverkande av egendom eller annan särskild rättsverkan av ett sådant brott gäller också när brottet är att anse som yttrandefrihetsbrott i en radiotaltidning.

4 § Den som är utgivare av den periodiska skrift som utgör en radiotaltidnings förlaga har befogenhet att bestämma över radiotaltidningens inne-

¹ Prop. 1980/81: 164, KU 1980/81: 24, rskr 1980/81: 363.

håll så att ingenting får förekomma i denna mot hans vilja. Har en ställföreträdare inträtt som utgivare, gäller det sagda honom.

5 § För yttrandefrihetsbrott i en radiotaltidning ansvarar den som enligt 8 kap. tryckfrihetsförordningen i egenskap av utgivare, ställföreträdare för denne eller ägare är ansvarig för den periodiska skrift som utgör radiotaltidningens förlaga.

6 § Ingen annan får dömas till ansvar för yttrandefrihetsbrott i en radiotaltidning eller för medverkan till ett sådant brott än den som är ansvarig enligt 5 §.

Om en författare eller annan upphovsman till innehållet i en radiotaltidning gör sig skyldig till en sådan gärning som anges i 7 kap. 3 § första stycket tryckfrihetsförordningen, får han dock dömas till ansvar för detta enligt vad som är föreskrivet i allmänhet. Detsamma gäller, om någon lämnar ett meddelande för offentliggörande i en radiotaltidning eller anskaffar uppgifter eller underrättelser för att offentliggöra dessa i en sådan tidning eller för att lämna ett sådant meddelande som nyss har angetts utan att syftet är att uppgifterna eller underrättelserna skall offentliggöras i radiotaltidningens förlaga.

7 § För skada på grund av yttrandefrihetsbrott i en radiotaltidning svarar den som enligt 5 § är ansvarig för brottet.

Svarar utgivaren av den periodiska skrift som utgör en radiotaltidnings förlaga eller en ställföreträdare för denne för ett yttrandefrihetsbrott i radiotaltidningen, är den periodiska skriftens ägare skyldig att ersätta skadan tillsammans med utgivaren eller ställföreträdaren.

Skadeståndsskyldighet får inte åläggas någon annan än den som är ansvarig för skadan enligt första eller andra stycket. Om skadeståndsskyldighet på grund av brott som avses i 6 § andra stycket gäller dock vad som är föreskrivet i allmänhet.

8 § Frågor som rör missbruk av yttrandefriheten i en radiotaltidning skall bedömas efter samma grunder som enligt 1 kap. 4 § tryckfrihetsförordningen gäller för bedömningen av missbruk av tryckfriheten.

Den som är ansvarig enligt 5 § för en radiotaltidning skall anses ha haft kännedom om innehållet i radiotaltidningen och ha medgett att denna sändes.

9 § I mål om ansvar eller skadestånd eller om förverkande av egendom eller annan särskild rättsverkan på grund av yttrandefrihetsbrott i en radiotaltidning får fråga inte väckas om vem som, utan att vara ansvarig för brottet eller skadeståndsskyldig enligt denna lag,

1. är författare eller annan upphovsman till innehållet i radiotaltidningen,
2. har framställt radiotaltidningen, eller
3. har lämnat meddelande enligt 1 kap. 1 § tredje stycket tryckfrihetsförordningen till den periodiska skrift som utgör radiotaltidningens förlaga.

Handläggs ett sådant mål som avses i första stycket i samma rättegång som ett tryckfrihetsmål, hindrar det stycket inte att en fråga, som enligt 3

10 § Beträffande mål om ansvar eller skadestånd eller om förverkande av egendom eller annan särskild rättsverkan på grund av yttrandefrihetsbrott i en radiotaltidning gäller vad som är föreskrivet om motsvarande mål angående tryckfrihetsbrott genom den periodiska skrift som utgör radiotaltidningens förlaga.

I fråga om mål angående ansvar eller skadestånd på grund av brott som avses i 6 § andra stycket första meningen gäller vad som är föreskrivet om motsvarande tryckfrihetsmål.

11 § Den som har tagit befattning med tillkomsten eller sändningen av en radiotaltidning får inte röja vad han därvid har fått veta om vem som är författare eller annan upphovsman till innehållet i radiotaltidningen, vem som har framställt denna eller vem som har lämnat ett sådant meddelande som anges i 9 § första stycket 3, om inte

1. denne har samtyckt till det,
2. det i ett sådant mål som anges i 9 § första stycket är fråga huruvida den, mot vilken talan förs, enligt denna lag är ansvarig för brottet eller är skadeståndsskyldig,
3. det i ett fall som avses i 6 § andra stycket första meningen är fråga om ett sådant brott mot rikets säkerhet som anges i 7 kap. 3 § första stycket 1 tryckfrihetsförordningen,
4. det i ett fall som avses i 6 § andra stycket första meningen är fråga om ett brott enligt 7 kap. 3 § första stycket 2 eller 3 tryckfrihetsförordningen och rätten anser det behövt att det vid förhandling lämnas uppgift huruvida den som är tilltalad eller skäligen misstänkt för brottet har medverkat till framställningen i radiotaltidningen,
5. rätten av hänsyn till ett allmänt eller enskilt intresse anser det vara av synnerlig vikt att uppgift i saken lämnas vid vittnesförhör eller förhör med en part under sanningsförsäkran, eller
6. uppgiftslämnandet i annat fall är tillåtet enligt 3 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen.

12 § Myndigheter och andra allmänna organ får inte efterforska den som är författare eller annan upphovsman till innehållet i en radiotaltidning eller den som har framställt en radiotaltidning i vidare mån än som krävs för ett åtal eller annat ingripande som inte strider mot denna lag. Får efterforskning förekomma, skall därvid beaktas den tystnadsplikt som är föreskriven i 11 §.

13 § Ägaren till den periodiska skrift som utgör en radiotaltidnings förlaga skall se till att varje sändning av radiotaltidningen spelas in och att inspelningen bevaras minst sex månader från sändningen. Rätt att kostnadsfritt ta del av en sådan inspelning och att få en utskrift av vad som har yttrats i sändningen har

1. justitiekanslern,
2. en enskild, om han anser att ett yttrandefrihetsbrott mot honom har begåtts i radiotaltidningen eller att han har lidit skada på grund av ett ytt-

randefrihetsbrott i radiotaltidningen och det inte är uppenbart att han inte berörs av innehållet i denna på ett sådant sätt att han kan vara målsägande.

14 § Allmänt åtal för yttrandefrihetsbrott i en radiotaltidning väcks av justitiekanslern. Åtalet skall väckas inom sex månader från det att radiotaltidningen sändes. Vad som är föreskrivet i 9 kap. 2 § andra stycket tryckfrihetsförordningen och annan lag angående åtal för tryckfrihetsbrott skall tillämpas också i fråga om åtal för yttrandefrihetsbrott i en radiotaltidning.

Justitiekanslern är åklagare även i mål om ansvar för brott som avses i 6 § andra stycket första meningen.

15 § I fråga om ansvar för den som bryter mot 11 § gäller 20 kap. 3 § brottsbalken. Åtal för ett sådant brott får väckas av åklagaren endast om målsäganden anger brottet till åtal.

Den som bryter mot 12 § första meningen skall dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att fullgöra någon av sina skyldigheter enligt 13 § skall dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Justitiekanslern är åklagare i mål om ansvar för brott som avses i denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

CARL AXEL PETRI
(Justitiedepartementet)

